

nu specielt behandler den poetiske arbejderbevægelse. Måske er det heller ikke heldigt, at bøger om Rigsdagen skal søges både under enkelte emner, leksika og opslagsværker og biografi. Alt dette vil dog naturligvis afbødes, når benytteren bliver fortrolig med bogen, og der kan ikke være tvivl om, at det vil lønne sig for studerende og undervisere at blive det.

Vagn Dybdahl

Bibliografi over trykte arbejder af historikeren, professor, dr. phil. Aage Friis. Udgivet af Rigsarkivet (Rigsarkivet, 1970). 65 s.

I anledning af Aage Friis' 100-års dag den 16. august 1970 udgav Rigsarkivet denne bibliografi, udarbejdet af stud. mag. Georg Simon i samarbejde med overarkivar, dr. phil. Henry Bruun.

Bibliografien, der her er maskinskrevet og offsettrykt, vil til sin tid indgå i en til udgivelse planlagt registratur over Aage Friis' store privatarkiv, der er afleveret til Rigsarkivet. Bibliografien omfatter 1.123 numre, der dækker fremstillinger, udgiverarbejder, redaktionelt virke samt tidskrifts- og avisartikler. Den slutter med et tillæg med endnu et antal numre, der bringer litteratur om Aage Friis. Bortset fra, at bibliografien udbygger indtrykket af Friis' rastløse flid og af hans engagement på mange områder, er den – navnlig for så vidt angår tidskrifts- og avisartiklerne – en betydningsfuld forøgelse af historikerens hjælpemidler. Når det gælder Friis' bøger, er behovet naturligvis ikke så stort; men det skal dog nævnes, at der her i ret vid udstrækning er medtaget anmeldelser af bøgerne, hvad ofte kan komme til nytte.

Vagn Dybdahl

Henry Bruun: Dansk historisk bibliografi 1913–1942 IV. Personalhistorie, alm. del og speciel del, A–J. (Rosenkilde og Bagger, 1970). 526 s.

Hermed foreligger selve bibliografiens næstsidste bind. Efter planen skulle der komme endnu et bind personalhistorie, hvorefter et 6. bind skulle rumme registre til hele værket. Forhåbentlig vil overarkivar, dr. phil. Henry Bruuns død ikke betyde, at udgivelsen sinkes væsentligt.

Det nye bind begynder med en række biografiske samlinger og biografiske værker, der dækker flere personer eller slægter. Afsnittet optager kun godt en snes sider; det må bemærkes, at enkelte fags og erhvervs »stater« ikke er med, men allerede er taget med i de foregående systematiske afsnit. Bemærkelsesværdig er dr. Bruuns ord om nekrologerne, at de er medtaget i stort tal; men, at »det er dog kun en beskedent brøkdel af de mange tusinder, der har passeret udgiverens blik«. Selv om det uden tvivl ville have været svært at formulere udvalgsprincipperne, ville det dog have været særdeles nyttigt, om visse afgrænsninger var blevet markeret. Eksempelvis ville det have lettet benytterne meget, hvis det havde været klargjort, om bibliografien medtager Tidsskriftsindeks'ets stof helt eller delvis. Man skal også være opmærksom på, at publicerede breve – i modsætning til Erichsen og Krarup – kun medtages, hvis titlerne indeholder de pågældendes navne. Det indebærer f. eks., at hvis der i et tidsskrift offentliggøres et par breve under titlen »To breve fra H. P. Hansen«, så kommer de med, mens t. eks. Høffdings breve til Georg Brandes i den store Brandes-brevveksling ikke er med.

Den store og uundværlige bibliogra-

fi vil således ikke overflødiggøre historisk findekunst.

Vagn Dybdahl

Bibliografi over H. P. Hansens trykte arbejder. (Bogtrykskolen i Herning, 1970). 75 s.

I festskriftet til museumsforstander H. P. Hansen fra 1949 offentliggjorde sønnen Vagn Lindbo Hansen en bibliografi over det store og spredte forfatterskab. Her er bibliografien genoptrykt, efter at der i den er indarbejdet en bibliografi for perioden 1949–66, der er udarbejdet af bibliotekar Hanne Arent og kun foreligger duplikeret. Systematikken i bibliografien er noget tvivlsom; men dette forhindrer ikke, at den vil kunne benyttes med udbytte, når man søger oplysninger om jysk bondekultur. Tvivlsom er dog nytten af listen over H. P. Hansens talløse lejlighedsartikler om almuefolk på deres runde dage. Listen er nemlig ordnet efter personnavne, mens indholdet ofte var koncentreret om et etnologisk forhold, som den pågældendes liv belyste; det havde været rimeligt at give et par stikord om kernen i artiklen.

Vagn Dybdahl

Vejledende Arkivregistraturer XIV. Asiatiske, vestindiske og guenesiske handelskompagnier. Ved J. O. Bro-Jørgensen og Aa. Rasch. (Rigsarkivet, 1969). 331 s.

Denne registratur omfatter de bevarede arkiver fra de handelskompagnier, der drev handel på de gamle tropekolonier i Indien, Guinea, Vestindien og faktoriet i Kina. Desuden er fortegnet arkivalierne fra det kongelige guvernement, der fra 1777 administrerede de indiske kolonier.

Registreringen af disse omfattende og i stort omfang vel bevarede arkiver – de omfatter ca. 100 hyldemeter – har stået på i meget lang tid, og adskillige arkivfolk har gennem tiderne været beskæftiget dermed. Den afgørende og afsluttende indsats er gjort af overarkivar Aa. Rasch og arkivar J. O. Bro-Jørgensen, der har haft arbejdet delt mellem sig.

Med registraturen er vejen lettet til et meget centralt stof til belysning af dansk koloni- og handelshistorie. Også for forskere fra de tidligere koloniområder vil materialet formentlig være af interesse. I øvrigt ligger enkelte dele af arkiverne stadig i Madras. Det gælder protokoller, brevbøger m. v. fra det tranquebarske arkiv. Andre papirer er så medtagne af opholdet i troperne og hjemtransporten i tidligere tiders fugtige træskibe, at de nu slet ikke kan bruges, uden at de smuldrer bort.

Men som hovedregel er det bevarede og velplejede arkivalier, der er tale om. Kompagniet behandlede sine papirer med omhu og akkuratelese. Det er al ære værd, at dette vigtige materiale fra en eksotisk side af dansk historie er gjort lettere tilgængeligt i en tid med voksende interesse for koloni- og handelshistoriske studier.

H. P. Clausen

Sjællandske retsbetjentarkiver indtil 1919. Præstø amt. Foreløbige arkivregistraturer udgivet af Landsarkivet for Sjælland m. m. (Landsarkivet, 1970). 274 s.

Rækken af stencilerede, foreløbige registraturer over retsbetjentarkiver indtil 1919, opbevaret i det sjællandske landsarkiv, er nu fortsat med en registratur over retsbetjentarkiverne fra Præstø amt. Principperne for opstil-